ПрАТ «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
Навчально-науковий інститут права та безпеки ім. Володимира Великого

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XI Міжнародної науково-практичної конференції

«Розвиток української держави в умовах активізації євроінтеграційних процесів»

08 травня 2026 р.

м. Київ

Журавльова А.В.
старший викладач кафедри економіки та управління персоналом Центральноукраїнського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Вплив глобалізаційних процесів на трансформацію правової системи України в контексті правничої освіти у закладах вищої освіти

Анотація. У роботі досліджуються концептуальні засади впливу глобалізаційних процесів на трансформацію правової системи України крізь призму розвитку правничої освіти у закладах вищої освіти. Обґрунтовується взаємозв'язок між інтернаціоналізацією правових стандартів та модернізацією освітнього процесу. Проаналізовано ключові виклики, пов'язані з гармонізацією національного законодавства, цифровізацією правничої освіти та впровадженням європейських підходів до підготовки правників. Особлива увага приділяється формуванню глобальної правової компетентності як необхідної умови ефективного функціонування правової системи.

Ключові слова: глобалізація, правова система, правнича освіта, заклади вищої освіти, євроінтеграція, гармонізація законодавства, правова культура, цифровізація, верховенство права, міжнародні стандарти.

Глобалізація як багатовимірний соціально-економічний і правовий процес істотно впливає на функціонування національних правових систем, трансформуючи їх зміст, структуру та механізми реалізації. У сучасних умовах правова система України перебуває у стані активної адаптації до міжнародних стандартів, що зумовлюється як об'єктивними інтеграційними процесами, так і внутрішніми потребами розвитку демократичної правової держави.

Одним із ключових каналів впливу глобалізації на правову систему є правнича освіта, яка забезпечує формування нового покоління фахівців, здатних працювати в умовах правового плюралізму та міжнаціональної взаємодії. Заклади вищої освіти виступають не лише інституціями передачі знань, а й активними суб'єктами трансформації правової культури та правосвідомості.

Сучасна правова система дедалі більше набуває рис відкритості та інтегрованості, що проявляється у впровадженні міжнародних правових стандартів, практики міжнародних судових інституцій та уніфікації правових норм. Зокрема, адаптація законодавства України до стандартів Європейського Союзу та практики Європейського суду з прав

людини сприяє підвищенню рівня захисту прав і свобод людини та зміцненню принципу верховенства права [1, с. 41].

Водночас процеси глобалізації породжують і низку викликів. Зростає ризик втрати національної правової ідентичності, виникає необхідність балансування між міжнародними зобов'язаннями та національними інтересами. У цьому контексті правнича освіта має забезпечувати не лише засвоєння міжнародних стандартів, але й формування здатності критично їх оцінювати та адаптувати до національного правового середовища.

Суттєвим аспектом впливу глобалізації є трансформація змісту правничої освіти. Традиційні підходи до викладання права, орієнтовані на національне законодавство, поступово поступаються місцем міждисциплінарним та порівняльно-правовим підходам. Вивчення міжнародного права, права Європейського Союзу, а також розвиток навичок роботи з іноземними правовими джерелами стають невід'ємною складовою підготовки сучасного правника [2, с. 67].

Особливого значення набуває цифровізація правничої освіти як складова глобалізаційних процесів. Використання онлайн-платформ, електронних баз даних, систем дистанційного навчання сприяє розширенню доступу до правових знань та інтеграції української освіти у світовий освітній простір. Водночас це вимагає належного адміністративно-правового регулювання та забезпечення якості освітніх послуг [3, с. 103].

Глобалізація також змінює вимоги до професійних компетентностей правників. Сучасний фахівець має володіти не лише знаннями національного законодавства, але й розуміти міжнародні правові механізми, бути здатним працювати у мультикультурному середовищі та застосовувати інноваційні підходи до вирішення правових проблем.

У цьому контексті важливим є впровадження компетентнісного підходу у правничій освіті, який передбачає формування практичних навичок, аналітичного мислення та здатності до самостійного прийняття рішень. Використання інтерактивних методів навчання, таких як moot courts, case studies та клінічна освіта, сприяє підвищенню якості підготовки студентів [4, с. 89].

Євроінтеграційні процеси, як складова глобалізації, визначають стратегічний напрям розвитку правової системи України. Гармонізація законодавства, імплементація acquis communautaire та участь у міжнародних освітніх програмах сприяють підвищенню конкурентоспроможності українських закладів вищої освіти та їх інтеграції у європейський освітній простір.

Разом з тим, існують адміністративно-правові проблеми, що стримують ефективну трансформацію правничої освіти. Серед них – недостатня гнучкість освітніх програм, обмежений рівень академічної мобільності, недостатнє фінансування та формальний характер забезпечення якості освіти.

В умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України значення правничої освіти як чинника стабілізації правової системи значно зростає. Підготовка фахівців, здатних забезпечувати дотримання прав людини, ефективне функціонування державних інституцій та реалізацію принципу верховенства права, є стратегічним завданням держави [5, с. 121].

Перспективи розвитку правової системи України в умовах глобалізації пов’язані з подальшою інтеграцією у міжнародний правовий простір, удосконаленням адміністративно-правових механізмів та модернізацією правничої освіти. Важливим напрямом є розвиток міжнародного співробітництва, академічної мобільності та впровадження інноваційних освітніх технологій.

Отже, глобалізаційні процеси виступають потужним чинником трансформації правової системи України, а правнича освіта у закладах вищої освіти є ключовим механізмом цього процесу. Ефективність зазначених трансформацій залежить від здатності держави забезпечити синергію між міжнародними стандартами, національними інтересами та сучасними освітніми підходами, зберігаючи при цьому вірність принципам верховенства права та прав людини.

Список використаної літератури:

1. Шемшученко Ю. С. Теоретико-правові засади розвитку правової системи України в умовах глобалізації. Київ: Юридична думка, 2021. 320 с.

2. Ківалов С. В. Правнича освіта в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Одеса: Фенікс, 2022. 280 с.

3. Петришин О. В. Цифровізація правової системи: виклики та перспективи. Харків: Право, 2023. 300 с.

4. Мельник Р. С. Інноваційні методи викладання правничих дисциплін. Київ: Алерта, 2021. 240 с.

5. Головатий С. П. Верховенство права: європейські стандарти та їх впровадження в Україні. Київ: Парламентське видавництво, 2020. 400 с.